

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

6. An licitum sit viro honorato occidere invasorem, qui fustem, vel alapam innititur ei inferre? Et an hoc etiam admittendum sit in hominibus infimæ conditionis? Ex p. 5. tr. 4. r. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

vel alapam nititur impingere, si aliter hac ignominia vitari nequit?
Et an liceat praevenire aggressorem, & eum prius quam innadat, occidere? Ex p. 3. tr. 5. & Misc. 1. Ref. 91. alias 90.

Sup. hoc in Ref. seq. & infra in Ref. 9. §. vlt. & leg. supra doctrinam ref.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docent Lessius lib. 2. cap. 9. dub. 12. n. 7. Sotus, Syluester, Lopez Nauarrus, & alij penes ipsos; quia hic conatur auferre honorem, qui merito pluris apud homines aestimatur, quam damnum multarum pecuniarum; sed si potest occidere, ne damnum pecuniarum accipiat, potest etiam, ne hanc ignominiam cogatur sustinere.

2. Sed aduersus Lessium insurgit nouissimè Tannerus in 2. 2. D. Thoma, disp. 4. qu. 8. dub. 4. num. 74. vbi sic ait, Non etiam placet, quod absolute dicit Lessius, fas esse viro honorato occidere inuasorem, qui sustem, vel alapam nititur impingere, vt ignominiam inferat, si aliter vitari hac iniuria nequit, tum quia fieri potest, vt si res in occulto agatur, ea re parum honor lædatur, tum quia etiam læsus ita honor via iuris, aut aliis modis recuperari potest.

Sup. hoc infra in ref. 2. & leg. etiam doctrinam Ref. eius anterior.

3. An liceat verò praevenire aggressorem, & eum priusquam innadat occidere, negatiuè responder Syluius in 2. 2. D. Thoma, qu. 64. art. 7. queritur 6. vbi sic ait, Probabilior est non licere praevenire inimicam, quantumuis paratum, donec acti innadat, & aggrediat: praevenire namque inimicum non te inuadentem, non est te defendere, nemini autem priuato licet alium occidere, nisi in necessariam defensionem; ergo non licet inimicum praeueniendo ipsum occidere. Ita Syluius, qui tamen contrariam sententiam, tanquam probabilem videtur admittere; nam suam tantum probabiliorrem vocat, & illam docet Bannes in 2. 2. qu. 64. art. 7. dub. 4. conclus. 2. vbi sic asserit. Postquam iam aggressor fecit aliquam actionem, parando mihi insidias, quas ego aliter effugere non possum, nisi occidendo illum; tunc licitum est mihi medio tempore, antequam inister meum damnum, occidere insidiantem, etiam si pro tunc quietus sit. Ratio est, quia tunc, proprie loquendo, est defensio vitæ meæ; nam profectò moraliter loquendo, ille est actualis aggressor. Ita Bannes, Sed hæc sententia aliquibus, & mihi etiam displicet, vnde tene sententiam Syluij negatiuam.

RESOL. VI.

An licitum sit viro honorato occidere inuasorem, qui sustem vel alapam nititur ei inferre?
Et an hoc etiam admittendum sit in hominibus infima conditionis? Ex p. 5. tr. 4. Ref. 4.

Sup. hoc in Ref. præterita, & infra in ref. 9. §. vlt. & vide supra doctrinam ref. 2.

§. 1. **N**egatiuè responder Syluius in 2. 2. D. Th. 9. 64. art. 7. queritur 9. Tannerus tom. 3. disp. 4. qu. 8. dub. 4. num. 74. vbi sic ait, Non etiam placet fas esse viro honorato occidere inuasorem, qui sustem, vel alapam nititur impingere, vt ignominiam inferat, si aliter vitari hac iniuria nequit. Tum, quia fieri potest quòd si res in occulto agatur, ea re parum honor lædatur. Tum, quia etiam læsus honor aut via iuris, aut aliis modis recuperari potest. Ita ille, & hæc sententiam docet etiam Malderus in 2. 2. tr. 3. cap. 1. dub. 7. asserit. 1. vbi sic asserit. Reçtè illud notandum, moderamen tutelæ non seruari quando iniuria tanta non est in se considerata, & ratione materiae, vt cum tanto noeuimento proximi iuste poterit propulsari, non enim vt cumque baculo inuasus, mox poteris inuasorem gladio confodere. Hæc ille, & ante omnes Ioannes Maior in 4. sent. dist. 1. §. 20.

2. His tamen non obstantibus affirmatiuam sententiam docet Sotus, Nauarrus, Syluester, Lopez, & alij,

quos citat & sequitur Lessius de iust. lib. 2. c. 9. dub. 11. 77. quibus ego addo Villalobos in sum. tom. 2. tr. 11. diff. 10. n. 5. Hurtado de Mendoza in 2. 2. disp. 170. sect. 16. §. 137. Marchantius in sum. ad 99. post. per Decal. c. 5. qu. 1. cas. 2. Philipum Fabro de resp. in 4. sent. dist. 1. §. 3. disp. 52. c. 1. n. 30. Fillium tom. 2. tr. 29. c. 3. n. 50. Strouersdorff in 2. 2. D. Thom. de iust. & iur. qu. 64. art. 7. concl. 5. Azorium tom. 3. lib. 2. c. 1. qu. 16. Becanum in 2. 2. D. Th. de homicidio, qu. 8. concl. 2. Molfesum in sum. tom. 1. tr. 11. c. 19. n. 73. Anghelm Vantium in disciplina Clericorum, lib. 4. de homicidio, fol. 363. §. Nota præerea. vbi sic ait, Si aggressor noluerit aliqueum occidere, neque mutilare, sed tantum verberare baculo, vel alapis, post aggressus hostem interrimendo repellere, cum præsertim in aliquibus regionibus maximum sit dedecus alapam, vel verbera absque vulneribus, aut mortis vindicta relinquere. Sic ille. Et ratio huius sententiæ est, quia talis conatur auferre honorem, qui pluris merito apud homines estimatur, quam damnum multarum pecuniarum. Ergo si potest occidere, vt infra dicemus, ne damnum pecuniarum accipiat, potest etiam, ne hanc ignominiam cogatur sustinere. Sed hæc opinio non admitterem in hominibus infima conditionis, qui ex alapis & verberibus non magnam sustinerent ignominiam.

RESOL. VII.

Virum liceat ad honorem tuendum inuasorem post impetam alapam sustem, vel vulnus fugientem insequi, & occidere?
Et ita aggressorem occidens, an teneatur ad aliquam restitutionem?
Et in dicto casu declaratur, quid sit vindicta, & quid defensio? Ex p. 2. tr. 15. & Misc. 1. Ref. 5.

§. 1. **N**egatiuè responder Ioan. de la Cruz in direct. consue. p. 1. præc. 5. dub. 6. concl. 1. Toletus lib. 1. cap. 6. num. 16. Rodriquez non bene à Bonacina qu. 11. Turrianus in 2. 2. tom. 2. disp. 17. dub. 3. num. 9. qui citat Sotum & Bannes, Salon in 2. 2. qu. 64. art. 7. concl. 1. & nouissimè Malderus in 2. 2. D. Thom. art. 3. c. 1. dub. 14. vbi asserit, si postquam alapam impetgit, quæ tibi ignominiosa est, te in fugam conuerterat offensos, non licebit eum persequi, & tantum referre, quantum postulare videtur honoris reparatio, habet enim potius speciem vindictæ, quam defensionis. Hæc ille.

2. Et ita in praxi contrariam sententiam non esse consulendam docent, licet speculatiuè probabilem esse asserant, Lessius de iust. lib. 2. cap. 9. dub. 12. num. 8. Reginaldus in praxi, tom. 2. tr. 21. cap. 5. num. 63. Fillius sus qu. mor. tom. 2. tract. 29. cap. 3. num. 51. Bonacina de contract. disp. 2. qu. vltim. sect. 1. punt. 10. num. 8. & alij. Et ratio est, primò ob periculum odij vindictæ, & excessus. Secundò, ob periculum pugnarum, & cadidum in Reipublicæ perniciem. Deinde, qui iniuriam intulit, eo ipso quòd ab iniuria cessat, sine per fugam, siue quouis modo cesset, vim non infert, ac ideo repetiticiens, vim non repellit, sed potius punit, & vindictam sumit, nec honorem defendit, cum iam per iniuriam amissus sit, & quamuis illum recuperaret, hæc honoris recuperatio ad vindictam potius quam ad defensionem pertinet. Hæc nosser Megala in iust.

3. Sed his non obstantibus, contrariam sententiam pij, & doctissimi viri docuerunt. Nauarr. in manual. cap. 15. num. 4. ad jñ Petr. à Nauar. de iust. lib. 2. cap. 3. num. 385. qui citat Mercatum, Victoria de iure belli, quæst. 2. num. 5. & ex Societate Iesu P. Henriquez in sum. lib. 1. cap.